Ռուս-Հայկական համալսարանի
Իրավունքի Ինստիտուտի Գիտական Խորհրդի
2024 թվականի 11 հուլիսի N 1(1)
որոշմամբ հաստատված

Նախագահ_____Քալաշյան Մ.Ա.

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԿՈՒՐՍԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԵՎ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ 2024

ԿՈՒՐՍԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Կուրսային աշխատանքի կատարումն ու պաշտպանությունը ուսանողի ուսումնական պրակտիկայի մաս են կազմում:

Կուրսային աշխատանքն իրենից ներկայացնում է տեսական և կիրառական (էմպիրիկ) ուսումնասիրություն՝ նվիրված իրավագիտության ոլորտի արդի հիմնախնդիրներից որևէ մեկին: Կուրսային աշխատանքի կատարման նպատակն է ուսանողների գիտելիքների և մասնագիտական կարողությունների ամրապնդումը, ինքնուրույն գիտահետազոտական և ուսումնական աշխատանքներ կատարելու կարողությունների զարգացումը:

Կուրսային աշխատանքը պետք է՝

- լինի ինքնուրույն աշխատություն,
- համապատասխանի նյութի շարադրման տրամաբանական պայմաններին, հիմնված լինի հավաստի փաստերի վրա
- արտացոլի ուսանողի՝ տեղեկատվության որոնման, մշակման, համակարգման, ինչպես նաև տարատեսակ գրականության հետ աշխատելու հմտությունները
- համապատասխանի սահմանված կառուցվածքին և պահանջներին (հաստատված տիտղոսաթերթ, հստակ կառուցվածք, հղումների առկայություն, օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկի ճիշտ ձևակերպում և այլն):

Կուրսային աշխատանքը պետք է ունենա հետևյալ կառուցվածքը՝

- Տիտղոսաթերթ (Տե՛ս Հավելված 1)
- Բովանդակություն (Տե՛ս Հավելված 2)
- Հապավումներ (առկայության դեպքում)
- Ներածություն
- Հիմնական մասը՝ բաղկացած գլուխներից և ենթագլուխներից
- Եզրակացություն
- Օգտագործված գրականության ցանկ (Տե՛ս Հավելված 3)
- Հավելվածներ (առկայության դեպքում):

<u>Բովանդակության</u> մեջ ուրվագծվում է կուրսային աշխատանքի կառուցվածքը. ներածություն, հիմնական մաս (բաղկացած գլուխներից և ենթագլուխներից, եզրակացություն, օգտագործված գրականության ցանկ, հավելվածներ)՝ յուրաքանչյուր մասի էջերի նշմամբ:

Ներածությունը հանդիսանում է կուրսային աշխատանքի հիմնական մասը, որը պետք էպարունակի աշխատանքի թեմայի արդիականության հիմնավորումը, նպատակը և խնդիրները, հետազոտության մեթոդների և առարկայի նկարագրությունը, տեղեկություններ աշխատանքի կառուցվածքի մասին:

Աշխատանքի հիմնական մասը, որպես կանոն, բաժանվում է գլուխների, որոնք, իրենց հերթին, կարող են պարունակել ենթագլուխներ:

Աշխատանքի ամփոփումը պետք է պարունակի անցկացված հետազոտությունների արդյունքները և դրանց հիման վրա կատարված եզրակացությունները՝ տվյալ հետազոտությունների անցկացման շարունակության անհրաժեշտության նշմամբ: Օգտագործված գրականության ցանկը պետք է արտացոլի այն աղբյուրները, որոնք կիրառվել են հեղինակի կողմից կուրսային աշխատանքը գրելիս և կազմվում են սահմանված կանոններին համապատասխան:

ԿՈՒՐՍԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՕՐԻԳԻՆԱԼՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

Կուրսային աշխատանքները ստուգվում են **antiplagiat.ru** համակարգի միջոցով:

- Կուրսային աշխատանքի օրիգինալությունը պետք է լինի առնվազն 60% (ներառյալ հեղինակային տեքստի օրիգինալությունը, հղումները, ինքնամեջբերումները և տեխնիկական փոխառությունները), որից հեղինակային տեքստի առաջարկվող ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս քան 40 %
- 40 և ավել % գրագողություն պարունակող աշխատանքները չեն թույլատրվում պաշտպանության
- 60-75% օրիգինալությամբ աշխատանքները, բարեհաջող պաշտպանության դեպքում, կարող են հավակնել 64-87 գնահատականին
- 75 և ավելի % օրիգինալություն ունեցող աշխատանքները, բարեհաջող պաշտպանության դեպքում, կարող են հավակնել «գերազանց» գնահատականին:

Եթե համակարգը ճանաչում է փոխառությունները քողարկելու փորձի առկայությունը ամբողջ աշխատանքում կամ տեքստի առանձին էջերում (կասկածելի, գեներացված տեքստ), դա համարվում է կուրսային աշխատանքի ինքնատիպության/օրիգինալության պահանջների խախտում:

Այն դեպքում, երբ համակարգը չի ճանաչում աշխատության մեջ արված մեջբերումը որպես հղում, այլ ներկայացնում է որպես հեղինակի միտք, կուրսային աշխատանքը համարվում է կասկածելի (առկա է գիտական մեջբերումների ապարատի խախտում):

Եթե կուրսային աշխատանքը չի համապատասխանում օրիգինալության

պահանջներին, այն չի կարող թույլատրվել պաշտպանության:

Սահմանվում են կուրսային աշխատանքների ստուգման հետևյալ չափանիշները.

- Իրավաչափ փոխառություններ են համարվում այլ հեղինակի գաղափարների կամ մտքերի մի մասի օգտագործումն աշխատանքում՝ իրական հեղինակին և փոխառության աղբյուրին պարտադիր նշումով (հղումով)՝ ձևավորված մեջբերման համար սահմանված պահանջներով:
- Վերհանված փոխառությունների օրինաչափությունը և կիրառման համապատասխանելիությունը գնահատելիս ուշադրություն է դարձվում չակերտներին,

հղումներին և օգտագործված գրականության ցանկում օգտագործված աղբյուրի հիշատակմանը:

- Սխալ փոխառությունը սեփական ստեղծագործության մեջ ուրիշի աշխատանքի մի մասի օգտագործումն է, երբ նշումը (հղումը) իրական հեղինակին և փոխառության աղբյուրին տրված է մեջբերման սահմանված կանոնների խախտմամբ: Սխալ փոխառությունը չի հանդիսանում ուրիշի աշխատանքին (աշխատանքի մասի) հեղինակություն վերապահելու փորձ: Հայտնաբերված փոխառությունների համապատասխանելիությունը և օրինաչափությունը գնահատելիս ուշադրությունէ հրավիրվում հետևյալ կետերի վրա.
    - ✓ առանձնացված է արդյո՞ք տվյալ փոխառությունը չակերտներով
    - ✓ առկա է արդյո՞ք հղում տվյալ աղբյուրին աշխատանքի տեքստում
    - ✓ արդյո՞ք օգտագործված աղբյուրը հիշատակված է գրականության ցանկում
    - ✓ տեքստի մշակվածության աստիճանը
    - ✓ աշխատանքի ո՞ր մասում է հայտնաբերվել փոխառությունը

  (ներածություն,եզրակացություն, գրականության ցանկ և այլն):

- Ոչ օրինաչափ փոխառություն է համարվում ուրիշի տեքստի ապօրինի օգտագործումն կուրսային աշխատանքում՝ առանց նշելու (հղում կատարելու) փոխառության իրական հեղինակին և աղբյուրին: Ապօրինի փոխառությունը միտումնավոր է, այն ուրիշի աշխատանքին հեղինակություն վերապահելու փորձ է: Ապօրինի փոխառությունը գրագողության ձև է, հեղինակային իրավունքի խախտում: Պարաֆրազավորումը (բառերի վերադասավարում) գրագողության ևս մեկ տարածված տեխնիկա է, որն օգտագործվում է որակավորված փաստաթղթերում և բաղկացած է այլ մարդկանց գաղափարները կամ հասկացությունները վերաշարադրելու մեջ, այն է՝ փոխելով նախադասությունների կառուցվածքը, շարադասությունը և այլն: Պարաֆրազավորումները պետք է ուղեկցվեն հեղինակի և/կամ աղբյուրի մեջբերումներով:

- Տեխնիկական փոխառությունը աշխատանքի տեքստում պետական մարմինների և

տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հիմնարկների և կազմակերպությունների, նորմատիվ իրավական կամ դատական ակտերի, միջպետական ստանդարտների անվանումների կամ տեքստերի, գրականության ցանկերի օգտագործումն է. Ամբողջությամբ փոխառված և ինքնուրույն չկազմված գրականության ցանկը համարվում է անօրինական փոխառության տեսակ:

Ընդհանուր գործածելիության արտահայտությունները, գիտական տերմինները ևս համարվում են տեխնիկական փոխառության տեսակ:

- Ինքնահողումը տեքստի այն հատվածներն են, որոնք համընկնում կամ գրեթե համընկնում են աղբյուրի տեքստի հետ, որի հեղինակը կամ համահեղինակը ստուգվող փաստաթղթի հեղինակն է:

Դրան են դասվում.

- ✓ հստակ և ճիշտ ձևավորած մեջբերումները
- ✓ հատվածներ նորմատիվ ակտերից
- ✓ ընդհանուր գործածելիության արտահայտությունները
- ✓ օգտագործված գրականության ցանկը:

Կուրսային աշխատանքի ձեվավորման պահանջները

Կուրսային աշխատանքը պաշտպանության է ներկայացվում՝ տպագիր և էլեկտրոնային տարբերակներով:

Կուրսային աշխատանքի ծավալը կազմում է.

- Երկրորդ կուրսի համար՝ 18-20 տպագիր էջ A4 չափի
- Երրորդ կուրսի համար՝ 22-25 տպագիր էջ A4 չափի

Տեքստը մուտքագրվում է **Sylfaen** կոդավորման համակարգի տառատեսակների կիրառմամբ: Նյութը տպվում է թերթի միայն մեկ երեսին: Բուն տեքստի համար սահմանվում է 12 pt տառաչափը, իսկ գլուխների և ենթագլուխների անվանումների համար՝ 14 pt տառաչափը: Միջտողային հեռավորությունը՝ 1.5: Թղթի չափսը՝ A4, լուսանցքները՝ աջից՝ 15 մմ, ձախից՝ 30 մմ, վերևից՝ 20 մմ և ներքևից՝ 20 մմ: Գլուխների վերնագրերը գրվում են թավ (bold) և գլխատառերով: Յուրաքանչյուր գլուխ սկսվում է նոր էջից:

Տիտղոսաթերթը, որը հանդիսանում է աշխատության առաջին էջը, չի համարակալվում: Պարբերությունները հավասարեցվում են երկու կողմերից, սկսվում են 1 սմ խորքից: Կուրսային աշխատանքի բոլոր էջերը, ներառյալ հավելվածները,համարակալվում են ներքևում՝ կենտրոնում: Համարակալումը սկսվում է բովանդակությունից:

Կուրսային աշխատանքում կիրառված այլ հեղինակների մտքերն առանձնացվում են չակերտներով, իսկ ոչ բառացի մեջբերումների դեպքում՝ հղումներով:

Կուրսային աշխատանքն ավարտվում է օգտագործված գրականության ցանկով, որը ներկայացվում է բնագրի լեզվով: Նշվում են հեղինակի ազգանունը և անվան

սկզբնատառը, այնուհետև նյութի՝ գրքի կամ հոդվածի ամբողջական անվանումը, ամսագրի անվանումը, հրատարակման վայրը, հրատարակչությունը, հրատարակման թվականը, հատորի և թողարկման համարները, էջերը կամ գրքի էջերի քանակը: Համացանցում տեղադրված նյութերի դեպքում նշվում է նյութի հղման հասցեն և ծանոթանալու ամսաթիվը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1.

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ

ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԱՄԲԻՈՆ՝.....

ՈՒՍԱՆՈՂԻ Ա. Ա. Հ.

ԿՈՒՐՍԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԹԵՄԱ

ԿՈՒՐՍԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թույլատրել պաշտպանության

Ամբիոնի վարիչ
(գիտական աստիճան, կոչում)

Ա.Ա.Հ.՝_____2024թ
(ստորագրություն)

…-րդ կուրսի ուսանող Ա. Ա. Հ.
(ստորագրություն)

Գիտական ղեկավար
(գիտական աստիճան, կոչում)
Ա. Ա. Հ.՝_____2024թ
(ստորագրություն)

Երևան 2025

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հապավումներ 3

Գլուխ 1….....4

1.1…….....

1.2…….....

Գլուխ 2…….....

2.1……

2.2……

Եզրակացություն……

Օգտագործված գրականության ցանկ….....

Հավելվածներ……

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3.

Օգտագործված գրականության ցանկ

Նորմատիվ-իրավական ակտեր և փաստաթղթեր

1. ՀՀ Ընտանեկան օրենսգիրք (9.11.2004 թ.) ՀՕ-123-Ն // ՀՀՊՏ 2005.01.19/4(376) Հոդ.60

Սկզբնաղբյուրներ

1. Բրուտյան Գ., Տրամաբանություն, Եր., «Գիտություն» հրատ., 1998, 213 էջ:
2. Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք, Եր., ԵՊՀ հրատ., 2007, 296 էջ:

Ատենախոսություններ և սեղմագրեր

1. Հակոբյան Վ. «Երեվանի խանության XVIII դարի երկրորդ կեսի պատմության հիմնախնդիրները ըստ մատենադարանի պարսկերեն վավերագրերի», ատենախ.-Եր., 2010, 130 էջ